

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

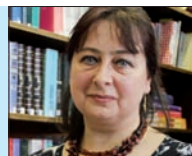
Dyktando na Święto Niepodległości

| s. 5

Jak dobrze zdać z polskiego?

| s. 6

Jestem dumny z młodej generacji

| s. 12

Za tydzień poznamy laureatów

WYDARZENIE: W przyszłą sobotę dowiemy się, kto został laureatem dorocznych nagród Kongresu Polaków w RC „Złoty Jestem”. Jutro dobiega końca głosowanie publiczności. W Kancelarii Kongresu są jeszcze do nabycia bilety wstępu na sobotni wieczór galowy, na którym zaprezentują się wszyscy finaliści, a gościem specjalnym będzie formacja 2+2 z Bielska-Białej.

Kto nie zdążył jeszcze oddać głosu na swojego faworyta w konkursie „Tacy Jesteśmy”, ma ostatnią szansę wysłać dziś lub jutro SMS-a pod nr telefonu 736 627 021. Przypominamy dziesiątkę nominowanych do nagrody: Marian Adámek, Renata Bilan, Beata Brzóska, Renata Czader, „Gimnaści”, Gabriel Kopeć i Piotr Cienciąła (grupa KaC), Adam Kubiczek, Filip Macura wraz z Noemi Bocek i Przemkiem Orszulikiem, Piotr Molin z rodziną oraz Karol i Józef Mrózkowie.

Widzowie zobaczą finalistów na scenie w pierwszej części wieczoru. – Są już gotowe filmiki o każdym z nich, które wyświetlane będą na dużym ekranie. Będzie muzycznie, bo ci nominowani, którzy zajmują się muzyką, zaśpiewają i zagrają dla publiczności. Również „Gimnaści” dadzą pokaz swych umiejętności, choć na scenie będą mieli ograniczone warunki – zapowiedział autor scenariusza i reżyser wieczoru, Rudolf Moliński.

W drugiej części, kiedy emocje opadną, ponieważ będzie już wiadomo, kto zdobył nagrodę publiczności oraz nagrodę przyznaną przez Radę Kongresu, przyjdzie kolej na relaksujący wieczór przy znanych polskich melodiach. Czwórka wykonawców, którzy przyjadą z Bielska-Białej, to artyści na stałe związani z tamtejszym Teatrem Polskim. – Przywieziemy najbardziej znane przeboje polskiej piosenki, począwszy od utworów z repertuaru Hanki Ordonówny, przez piosenki Agnieszki Osieckiej, Hanny Banaszak, a skończywszy na Czesławie Niemenie. Prawdopodobnie ponadto wykonamy coś z twórczości Leonarda Cohena. Spektrum repertuaru będzie szerokie, będziemy czerpali z różnych programów, które razem tworzymy w Bielsku-Białej – powiedział w rozmowie z „Głosem Ludu” Krzysztof Maciejowski, który będzie grał na skrzypcach. Piotr Matusik zasiądzie przy fortepianie, z kolei Marta Gzowska-Sawicka i Rafał Sawicki tworzą duet wokalny.

– Zachęcamy do udziału w gali „Tacy Jesteśmy”. Bilety można kupować do piątku w Kancelarii Kongresu Polaków w Czeskim Cieszynie (nr tel. 558 711 453) – poinformował szef Kancelarii, Piotr Polok.

DANUTA CHLUP

KONGRES POLAKÓW W RC

TACY JESTEŚMY 2015

Gabriel Kopeć i Piotr Cienciąła (KaC)
Karol i Józef Mrózkowie
Wędryńscy Gimnaści

Adam Kubiczek
Renata Czader
Filip Macura, Noemi Bocek,
Przemek Orszulik

Piotr Molin z rodziną
Marian Adámek
Beata Brzóska
Renata Bilan

oraz gość specjalny:
Zespół 2 plus 2
Teatr w Cz. Cieszynie
21. 11. 2015
17:00

Bilety do nabycia w siedzibie Kongresu Polaków, Cz. Cieszyn
Zamówienia: 558 711 453, kancelaria@polonica.cz

Przy wsparciu:
Ministerstwa Kultury, Województwa Morawoskośląskiego, Miasta Czeski Cieszyn
oraz Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie.

GłosLudu Partner medialny

MINISTERSTWO KULTURY

Moravskoslezský kraj

Konsulat Generalny RP Ostrava

ZDARZYŁO SIĘ

WYCHOWANIE PRZEZ CZYTANIE

Czy czytanie może nas uszczęśliwić i czy w ogóle w epoce cyfrowej czytanie książek ma jeszcze sens? Odpowiedzi na te i podobne pytania szukali wczoraj prelegenci i uczestnicy międzynarodowej konferencji pn. „Czytanie dzieciom jako fundament mądrego wychowania w rodzinie, czyli Dzieci w XXI wieku”.

– Rytuał systematycznego głośnego czytania dzieciom, który jest jednym z narzędzi, jak rozwijać w dziecku od najmłodszych lat inteligencję emocjonalną, zdolność utrzymywania długoletnich związków oraz panowania nad swoimi emocjami będzie motywu przewodnim naszego spotkania – zapowiedziała na wstępie założycielka i dyrektorka „Celé Česko čte dětem” (Całe Czechy czytają dzieciom), oraz organizatorka konferencji, Ewa Kartuśiak z Cz. Cieszyna. Konferencja przyciągnęła do auli Wyższej Szkoły Górniczej-Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie ok. stu uczestników, osób związanych z książką, edukacją i wychowaniem. Gośćmi i prelegentami było troje wybitnych fachowców w zakresie rozwoju emocjonalnego dziecka oraz relacji międzyludzkich – Szkotka Sue Palmer, wybitna pisarka i specjalistka w zakresie czytelnictwa i rozwoju dziecka, Polka Ewa Woydyłło, psycholog, psychoterapeuta i specjalista w zakresie terapii uzależnień, oraz wybitny czeski psycholog rodziny, Jeroným Klimeš. Na konferencję przygotowali wykłady dotyczące dzieciństwa i dorastania spędzonego przed ekranem, wzajemnej relacji między dziećmi i mediami oraz dotyczące czytania jako sposobu na szczęście i sensowne życie. (sch)

POGODA

sobota
niedziela

dzień: 8 do 10 °C
noc: 7 do 5 °C
wiatr: 4-7 m/s

poniedziałek

dzień: 9 do 11 °C
noc: 8 do 7 °C
wiatr: 4-6 m/s

Dworcowa wieżyczka

Na dworcu kolejowym w Trzyniecu wyrosła... wieżyczka. W przyszłości będzie jednym z najbardziej charakterystycznych elementów stacji. Na razie podróżni muszą uzbroić się w cierpliwość. Rekonstrukcja dworca kolejowego w Trzyniecu przekłada się na utrudnienia nie tylko dla podróżnych, ale również dla kierowców samochodów poruszających się w pobliżu rusztowania.

(jb)

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

REKLAMA

WYGRANA Z BENE-FITEM!

więcej informacji
www.vitalitysleszsko.cz

vitality

REKLAMA

Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki

Klub Polskiej Książki i Prasy

KIERMASZ KSIĄŻKI

Polska Szkoła Podstawowa im. Gustawa Przeczka Trzyniec I

- Środa 18. 11. 2015 • godz. 8.00-16.00
- Czwartek 19. 11. 2015 • godz. 8.00-17.00

9177121214220651

1 5 1 3 6

KRÓTKO

WIĘCEJ TURYSTÓW

REGION (kor) – Województwo morawsko-śląskie coraz bardziej przyciąga turystów. W trzecim kwartale region odwiedziło 263 553 osób, czyli o 19 proc. więcej niż w analogicznym okresie roku 2014. Turystów z innych regionów Republiki Czeskiej było 202 903, z zagranicy przyjechało 60 650. Wśród gości zagranicznych najwięcej odwiedzających przyjechało w trzecim kwartale z Polski (14 563).

* * *

CYFROWE LICZNIKI

HAWIERZÓW (sch) – W mieszkaniach komunalnych Miejska Agencja Nieruchomości rozpoczęła montaż cyfrowych liczników ciepła. Pięćdziesięciu przeszkolonych pracowników odwiedzi w parach wszystkie 7700 mieszkań. Instalacja nowych liczników powinna zakończyć się przed końcem roku. Cyfrowe liczniki, których koszt wyniósł 16,5 mln koron, ułatwią życie zarówno lokatorom, jak i pracownikom agencji. Odczytanie stanu licznika nie będzie już bowiem wymagało osobistej wizyty w mieszkaniu.

* * *

KSIĄŻKI W BUDCE

TRZYNIEC (dc) – Biblioteka Miejska oddała w środę do użytku pierwszą w mieście „Książkobudkę”. Stała na Placu Wolności. Dawna budka telefoniczna przerobiona została na publiczną mini-bibliotekę. Ludzie mogą dowolną książkę zabrać, wypożyczyć, wymienić na inną lub sami wzbogacić zbiory biblioteczki. Wszystko bezpłatnie. W RC znajduje się w tej chwili 15 takich budek.

* * *

DOM SENIORA WIĘKSZY

NYDEK (dc) – Zakończyła się modernizacja i rozbudowa Domu Seniora, który prowadzi organizacja Usługi Socjalne Miasta Trzynieca. Teraz ośrodek pomieści o osiem osób więcej, w sumie 52 osoby. Dzięki modernizacji pokoje są bardziej przestronne, dom dysponuje lepszym zapleczem dla pracowników. Wybudowano salę do spotkań, zainstalowano kolejną windę. Koszty inwestycji wyniosły ok. 10 mln koron.

* * *

PIERWSZA JASKÓŁKA

HAWIERZÓW (sch) – Ścieżka dla rowerzystów, która ma połączyć Hawierzów z Zaporą Żermanicką, nie jest już tylko czekającym na realizację projektem. W tych dniach został otwarty jej pierwszy odcinek. Liczy 1,6 kilometra i rozpoczyna się przy mostku nad Łucyną. W przyszłości ścieżka rowerowa poprowadzi przez Błędowice Górne aż do Żermanic. Koszt budowy całości szacuje się na 63 mln koron, budowa pierwszego odcinka pochłonęła 6,5 mln koron.

* * *

NOC NA DWORCU

OSTRAWA (sch) – Noc na dworcu kolejowym zamiast w ciepłym łóżku. Wydział Studiów Socjalnych Uniwersytetu Ostrawskiego zaprasza w czwartek na ostrawski dworzec główny, gdzie od godz. 18.00 można będzie przekonać się na własnej skórze, jak wygląda noc na ławce hali dworcowej. Wejściówką na nocną imprezę są czapka, rękawice, buty i ew. nowa bielizna i skarpetki. Celem imprezy jest bowiem nie tylko wcielenie się w rolę bezdomnych, ale także konkretna pomoc.

Samochód dla ludzi w potrzebie

Na ulicach Czeskiego Cieszyna, Trzynieca i w innych miejscowościach w okolicy zobaczymy samochód użytkowany przez Diakonię Śląską, oklejony reklamami różnych firm. Chodzi o podmioty, które dzięki inicjatywie spółki Kompakt przekazały pieniądze na zakup samochodu marki dacia dokker w ramach projektu „Samochód socjalny”.

Klucze do nowego pojazdu wręczył w czwartek dyrektor Diakonii, Zuzana Filipkovej, Břetislav Božoň, dyrektor regionalny spółki Kompakt we Frydku-Místku. Z wozu najbardziej cieszyli się ci, którzy będą z niego korzystali – pracownicy ośrodków Diakonii regionu Trzyniec – Czeski Cieszyn oraz ich klienci. Grupa osób niepełnosprawnych z żukowskiego ośrodka Eben-Ezer podziękowała darczyńcom krótkim programem muzycznym.

Mechanizm projektu „Samochód socjalny” wygląda tak, że przedsiębiorcy wykupują powierzchnię reklamową na wozie, którego zakup w ten sposób finansują. Samochody są następnie przekazywane do użytkowania różnym placówkom non profit na okres sześciu lat. – Skupiamy się na organizacjach opieki społecznej, domach dziecka, instytucjach, które opiekują się seniorami czy ludźmi niepełnosprawnymi. Zakup wozu, który dziś przekazaliśmy Diakonii, wsparło 38 firm – powiedział naszej gazecie Božoň. Dodał, że w całej Republice Czeskiej przekazano już różnym organizacjom 366 takich aut, lecz tylko 14 w naszym województwie.

Fot. DANUTA CHLUP

Niepełnosprawni podziękowali za nowy samochód m.in. piosnką „Płyniesz Olzo”.

Dacia dokker to minivan, którym można przewozić pięć osób, ponadto posiada przestrzeń bagażową. – Samochód będzie stacjonował w ośrodku dla chorych psychicznie w Trzyniecu-Kanadzie. Będziemy go jednak pożyczali także innym pla-

cówkom Diakonii, służącym seniorom czy osobom z upośledzeniem. Samochód dostosowany jest do przewożenia osób na wózku inwalidzkim. Będziemy z niego korzystali, wożąc naszych klientów na różne zajęcia, ale też w razie potrzeby do

lekarza lub do urzędów, ponieważ w ramach naszych usług pomagamy im także w załatwianiu niektórych spraw urzędowych – wyjaśnił Piotr Wisiełka z Diakonii Śląskiej, kierownik regionu Trzyniec – Czeski Cieszyn. (dc)

Honorowy obywatel in memoriam

Bohater wojenny Arnošt Šteiner został honorowym obywatelem miasta Trzynieca in memoriam. W środę, kiedy obchodzono na całym świecie Dzień Weterana, burmistrz Věra Palkovská przekazała odznaczenie jego synowi Petrowi. W tym roku mija 100 lat od śmierci pułkownika Šteinera. Pochodził z mieszkającej w Trzyniecu rodziny żydowskiej. Po wybuchu II wojny światowej dostał się wraz z ojcem do obozu zbiorczego, skąd uciekł do Związku Radzieckiego. Tam trafił do gulagu. Udało mu się opuścić obóz, kiedy Sowietci włączyli się do wojny. Trafił do tworzonej w Związku Radzieckim jednostki czechosłowackiej. Walczył na froncie, m.in. pod So-

kołowem oraz w operacji karpacko-dukieleńskiej. Po wojnie nie zgodził się na członkostwo w Czesosłowackiej Partii Komunistycznej, musiał więc opuścić szeregi armii. Pracował jako robotnik w Brnie. Zmarł w 1982 roku.

Miasto Trzyniec wydało biografię bohatera pt. „Żelazny Arnošt – dzielny żołnierz z Trzynieca” autorstwa Petra Majera i Jaroslava Šimona. Jej promocja odbędzie się 18 bm. o godz. 17.00 w dużej sali Biblioteki Miejskiej w Trzyniecu.

Arnošt Šteiner jest czwartą osobą, której władze Trzynieca przyznały honorowe obywatelstwo i pierwszą, która została w ten sposób uhonorowana pośmiertnie. (dc)

Wszyscy będą widoczni

Fot. ARC

Na uczniów kilku czeskokieszyńskich podstawówek czekali w tym tygodniu przed szkołą strażnicy miejscy. Mili cieszyniacy jednak niczego nie przeszkrobali. Strażnicy odwiedzili ich w ramach akcji prewencyjnej „Bądź widoczny!”. Każdy z uczniów otrzymał od strażników elementy odblaskowe w postaci naklejek lub wisiorów z materiałów fluorescencyjnych, które umożliwiają kierowcom po zmroku już z dużej odległości zobaczyć na jezdni pieszego. Na zdjęciu dyrektor Straży Miejskiej w Czeskim Cieszynie, Piotr Chroboczek, wręcza jednemu z uczniów odblaskowe elementy. (kor)

Fot. ARC

Harcerski Krąg Seniora „Korzenie” z Cieszyna gościł zaprzyjaźnione „Zaolzie”.

Niecodzienna zbiórka

W ostatni wtorek w bibliotece Miejskiej w Cieszynie, która po przebudowie robi oszałamiające wrażenie, odbyła się wspólna harcerska zbiórka. Harcerski Krąg Seniora „Korzenie” z Cieszyna gościł zaprzyjaźnione „Zaolzie”. Na początku zabrzmiało po góralsku „100 lat” (to dla okrągłych solenizantów), były kwiaty, dyplomy i medale, a następnie przy herbatce i kawie, ciastkach i kołaczku wsłuchano się w wykład Andrzeja Krzywiona, nauczyciela historii, który opowiadał o wydarzeniach sprzed 97 lat, kiedy to po 123 latach powstała z niewoli

Rzeczpospolita Polska. Równocześnie odbyła się premierowa projekcja filmu z 24 sierpnia, kiedy to miała miejsce uroczystość wspomnieniowa, podczas której harcerze z Chorągwi Śląskiej razem z „Zaolziem” uczcili 70. rocznicę wyjścia na wolność więźniarek z niemieckiego obozu koncentracyjnego Ravensbrück, a także w 5. rocznicę śmierci hm. Władysławy Sikorowej. Przy harcerskich piosenkach utworzono krąg, by serdecznie podziękować miłym gospodarzom tej niecodziennej zbiórki. (W.K.)

Grożą rektorowi

Do Ivo Vondráka, rektora Wyższej Szkoły Górniczej – Uniwersytetu Technicznego w Ostrawie, zaczęły napływać wulgarne maile z pogrózkami. Najprawdopodobniej mają one związek z wcześniejszym oświadczeniem rektora, że w przyszłorocznych wyborach wojewódzkich będzie kandydował jako lider listy ruchu politycznego ANO. W jednym z maili jego autor odnosi się do sympatii Vondráka do szefa ANO, ministra Andreja Babiša, o którym wyraża się obraźliwie. Uczelnia zwróciła się na policję i złożyła zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Rzeczniczka

uniwersytetu, Klára Janoušková, zapowiedziała wczoraj zaostreżenie zasad bezpieczeństwa.

– Wcześniej każdy mógł swobodnie przychodzić do rektoratu. Teraz odwiedzający będą musieli zapowiadać swoje wizyty i legitymować się, wchodząc na teren rektoratu – poinformowała media.

Uniwersytet zamierza zainstalować kompleksowy elektroniczny system ochrony na terenie całego kampusu. Pierwsza część, już za kilka tygodni, zostanie uruchomiona w rektoracie, gdzie będą mogli wejść jedynie posiadacze karty pracownika. (dc)

Moda na Stachurę, moda na Szymborską

W piątek już po raz 21. odbyły się Centralne Eliminacje Konkursu Recytatorskiego dla Polaków z Republiki Czeskiej „Kresy”. Tym razem w sali Kawiarni Literackiej Avion w Czeskim Cieszynie spotkało się 27 młodych recytatorów. Najlepsi z nich będą reprezentować Zaolzie w finale konkursu w Białymstoku.

– W pierwszej, najmłodszej kategorii pojawiło się wiele ciekawych tekstów, do tego świetnie zinterpretowanych. To bardzo dobrze rokuje na przyszłość – mówił zadowolony Władysław Kubień, który poprowadził przesłuchania, a jednocześnie od samego początku organizuje czesko-cieszyńskie „Kresy”. – Tym razem mamy trochę więcej uczestników niż przed rokiem, ale generalnie frekwencja na naszych eliminacjach zależy od szkolnej demografii. Są bowiem roczniki młodzieży bardziej i mniej liczne. Na przestrzeni dwudziestu lat obserwuję też zmieniające się trendy. Na przykład kiedyś panowała moda na Stachurę. Później, gdy Szymborska dostała Nobla, wszyscy recytowali jej wiersze. Był też okres, gdy w modzie był ks. Jan Twardowski. Teraz z kolei, zwłaszcza wśród młodszych recytatorów, sporą popularnością cieszy się Danuta Wawiłow, zresztą moim zdaniem słusznie – przekonywał Kubień.

Uczestnicy wczorajszych eliminacji recytowali w piątek dwa utwory. Anna Wachtarczyk z Lutyni Dolnej wybrała „Ciszę morską” Adama Mickiewicza oraz „Pytania zadawane sobie” Wisławy Szymborskiej. Po występie nie była jednak zadowolona. – Chciałam inaczej zinterpretować te wiersze, niestety zjadła mnie trema i nie wyszło – krótko podsumowała swój występ uczennica dolnolutyńskiej polskiej podstawówki. – Znam

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Nagrody otrzymują uczestnicy najstarszej kategorii wiekowej.

te treść, mimo to kilka występów bardzo mi się podobało. Było i śmiesznie, i poważnie – przekonywała Nina Kajura z Kaczyc, która wraz z koleżankami słuchała zaolziańskich

recytatorów. – Podziwiam uczestników takich przeglądów, ponieważ emocje naprawdę bardzo trudno jest opanować, a do tego trzeba operować głosem – tłumaczyła Kajura.

Podobnie mówiła Ewa Cielecka, nauczycielka języka polskiego w polskiej podstawówce w Karwinie. – Wielu uczniów, którzy pojawili się dziś przed nami, rzeczywiście zjadła

trema. Ocenę pozostawię jednak jurorom, ponieważ wiem, ile trudu kryje się za każdym występem. Wiem, ile pracy włożyli moi uczniowie i jak duży był to dla nich stres – przyznała Cielecka.

Ostatecznie w kategorii I triumfowała Marianna Szelong (PSP Czeski Cieszyn). Drugie miejsce zajęły ex aequo Maja Romanová i Tadjana Trznadel (obie PSP Czeski Cieszyn), a trzecie Agata Śmiłowska (PSP Karwina). Ponadto wyróżnienia otrzymali Michał Wojnar i Agata Swaczyna (oboje PSP Karwina).

W kat. II jurorzy nie przyznali ani miejsca pierwszego ani drugiego, trzecie miejsce zdobyła natomiast Julia Kawulok (Polskie Gimnazjum Czeski Cieszyn). W kat. III zwyciężyła Ewa Wierzoń przed Dominikiem Morcinkiem i Aleksandrą Wanią (wszyscy Polskie Gimnazjum). Dodatkowo nagrodę publiczności zdobył Dominik Morcinek.

Organizatorami Centralnych Eliminacji Konkursu Recytatorskiego dla Polaków w RC były Podlaski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Białymstoku, Kongres Polaków w RC, Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie oraz Polskie Towarzystwo Artystyczne „Ars Musica”. Patronatem objęły je zaś Konsulat Generalny RP w Ostrawie oraz Macierz Szkolna w RC. **WITOLD KOZDŃ**

Sąsiedzi bliscy czy dalecy?

16 listopada punktualnie w południe w hallu głównym Hali GONG w Witkowicach nastąpi uroczyste otwarcie wystawy „Sąsiedzi bliscy czy dalecy? Kontakty czesko-polskie na przestrzeni wieków”. Ekspozycja przygotowana została przez polskie Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a poświęcona jest kontaktom polsko-czeskim na przestrzeni wieków.

Ekspozycja pokazuje, jak kształtowały się relacje czesko-polskie na

plaszczyźnie językowej i kulturowej od średniowiecza po czasy współczesne. Opatrzona została tekstem w dwóch językach, komentującym często skomplikowane stosunki czesko-polskie. Jego autorem jest prof. Marek Cetwiński. Sam tekst oraz dobór ikonograficzny pokaże Polakom i Czechom zupełnie inne spojrzenie na ich wzajemne stosunki.

– Wystawę staramy się pokazać, że tak naprawdę jesteśmy bardzo bli-

scy, a to, czy również dalecy, zależy od nas samych – dodaje dr Krzysztof Czajkowski, który jest pomysłodawcą i koordynatorem działań.

Prezentacja wystawy odbyła się już w Pradze w galerii „Lucerna” pod patronatem Instytutu Polskiego w Pradze. Uroczystego otwarcia dokonał dyrektor generalny MKiDN – Jacek Olbrycht wraz z dyrektorem galerii zarządzanej przez rodzinę Havlów.

(wik)

Cieszynianki wręczone

Jak co roku 11 listopada w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Cieszynie odbyła się uroczysta Sesja Rad Samorządów Ziemi Cieszyńskiej. Podczas spotkania uhonorowano zasłużone osoby dla Śląska Cieszyńskiego. Laury Śląska Cieszyńskiego – zwane popularnie Cieszyniankami, to inicjatywa

Związku Komunalnego Ziemi Cieszyńskiej. W tym roku Honorową Złotą Cieszyniankę otrzymał Jerzy Wałga, legendarny cieszyński rusznikarz. Gośćmi gali byli m.in. Józef Szymeczek, prezes Kongresu Polaków w RC oraz Jan Branny, prezes honorowy Macierzy Szkolnej w RC. **(ox.pl)**

KONKURS CZYTELNICZY Obsługa Jacósia

Jesień przyszła tego roku wcześniej, a to za sprawą imprezy „Z książką na walizkach”, która odbywała się już w październiku. Każda szkoła z polskim językiem nauczania na Zaolziu przywitała gościa z Polski, przedstawiciela niezwykłego świata wyobraźni. Pani Joanna Olech oraz panowie Kazimierz Szymeczko i Tomasz Szwed gościli już w naszym pięknym zakątku kraju, ale po raz pierwszy w imprezie uczestniczyły panie: pisarka Katarzyna Ryrych oraz ilustratorka Iwona Cała. Dziewięć raz pisarze z walizkami pełnymi książek przez trzy dni odwiedzali wasze małe i duże szkoły.

Teraz pora na drugi etap imprezy, czyli odpowiedzi na konkurs czytelniczy. Dziś na łamach „Głosu Ludu” publikujemy pytania i kupon konkursowy dla klas 3.-5. dotyczące książki „Instrukcja obsługi pieska Jacósia” Andrzeja Grabowskiego.

Najmłodsi uczniowie z klas pierwszych i drugich też mają okazję wziąć udział w kon-

kursie czytelniczym, choć na razie ich czytanie jest w powijakach. Zadanie wydaje się bardzo proste: wystarczy przeczytać z rodzicami książkę Michała Rusinka „Krakowski rynek dla chłopców i dziewczynek” i wykonać rysunek na podstawie jednego wierszyka dowolną techniką w formacie A3.

Klasom od 6. do 9. zaproponowaliśmy do przeczytania następujące tytuły: Barbara Kosmowska „Kolorowy szalik”, Paweł Beręsewicz „Pieniądze albo kasa”, Barbara Gawryluk „Czarna, Klifka i tajemnice z dna morza” oraz Kazimierz Szymeczko „Kopidoł i kwaciareczka”. Nie ma pytań, ale zadanie do wykonania jak najbardziej: opisać krótko (nie więcej niż 1 strona formatu A4) odręcznie (!) swoje osobiste odczucia czy wrażenia, jakie towarzyszyły wam podczas lektury. Po konsultacjach i dyskusjach organizatorzy postanowili ułatwić wam zadanie i zwolnić z obowiązku załączania kuponu konkursowego do prac.

Teraz już będzie z górki, bo wystarczy narysować, napisać krótkie rozważanie, odpowiedzieć na pytania, uczniowie klas 3.-5. wycinają kupon konkursowy, (ponownie ukaże się w sobotnim wydaniu „Głosu Ludu” za tydzień, 14 listopada) i do 30 listopada 2015 wysłać lub przynieść do jednego z punktów zbiorczych: Księgarnia państwa Wirthów na ulicy Čapka w Czeskim Cieszynie, Biblioteka Miejska na ulicy Havlíčka w Czeskim Cieszynie lub Oddział Literatury Polskiej Biblioteka Regionalna Karwina, Masarykovo náměstí 9/7, 733 01 Karviná-Fryštát.

Dla uczestników konkursu czytelniczego przygotowano są nagrody książkowe, a autorzy najlepszych opracowań w kategorii klas 6.-9. zostaną zaproszeni na spotkanie podsumowujące.

Uwaga! Najmłodsza i najstarsza kategoria są zwolnione z załączenia kuponu konkursowego do swoich prac.

PYTANIA DLA KLAS 3.-5.

„Instrukcja obsługi pieska Jacósia”
Andrzeja Grabowskiego

- Jak nazywa się lekarz zwierząt?
 - Weterynarz
 - Zwierzołekarz
 - Animator
- Dlaczego tata mówi, że Jacós to „słowik, który szczeka”?
 - Piesek ma cieniutki głosik
 - Kolor jego sierści przypomina ubarwienie słowika
 - Piesek został w rodzinie Słowików
- Tata Kasi ma tylko jedną wadę, jaką?
 - Strasznie boi się pajaków
 - Strasznie nie lubi szpinaku
 - Strasznie nie lubi psów.

Tak naprawdę miało ich nie być

Są jedynym Kołem Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego działającym poza Zaolziem. Spotykają się w kameralnym gronie w Klubie Telewizyjnym przy ulicy Przywoskiej w Ostrawie. Jednak przez długie lata ich działalność była ściśle związana z Domem Polskim. W środę obchodzili 65. urodziny.

Obchody jubileuszowe Miejscowego Koła PZKO w Ostrawie – bo o nim tu mowa – rozpoczęły się od spotkania przy Stoliku Polskim w Klubie „Atlantik”. Nieprzypadkowo zresztą, bo ostrawskie Koło PZKO zobowiązało się niedawno wspierać inicjatywy Jany Raclavskiej i Martynty Radłowskiej-Obrusnik. Nic więc dziwnego, że właśnie w ramach kolejnej edycji Stolika przedstawiono dzieje 65-letniego MK PZKO w Ostrawie.

Historię Koła w oparciu o własne doświadczenia przybliżyła Martyna Radłowska-Obrusnik.

– Kiedy po raz pierwszy trafiłam do MK PZKO w Ostrawie na początku lat 80. XX wieku, przywitał mnie pan Antoni Kamiński, człowiek-instytucja. Wtedy nie wiedziałam, że Koło powstało w maju 1950 roku, a jego pierwszym prezesem wybrano Mieczysława Wilczyńskiego – rozpoczęła prelegentka, która przekraczając gościnne wówczas progi Domu Polskiego nie wiedziała również, że zabiegi ostrawskich Polaków prowadzone w celu powołania do życia Koła PZKO w tym mieście ciągnęły się przez dwa długie lata, zanim ówczesny komitet wojewódzki partii łaskawie zgodził się na jego założenie. – Władze miejscowe opierały się powstaniu Koła, tłumacząc, że PZKO został założony wyłącznie dla powiatów karwińskiego i cieszyńskiego, bo właśnie tam są wielkie skupiska obywateli narodowości polskiej – wyjaśnił na podstawie

Ostrawscy PZKO-wcy na spotkaniu jubileuszowym w Klubie „Atlantik”.

zapisków kronikarskich Franciszki Kaweckowej sekretarz MK PZKO w Ostrawie, Henryk Kiedroń.

Jak jednak wynika z dalszej lektury kroniki ostrawskich pezetkaowców, skupisko Polaków nad Ostrawicą też było niemałe, skoro w 1950 roku do Związku zapisało się aż 760 osób.

– Koło w latach 50. i 60. ub. wieku przeżywało prawdziwy rozkwit. Liczyło 650 członków, a do 1965

roku działał przy nim 60-osobowy chór mieszany. W latach 50. działał tu nawet teatr amatorski, który bezpośrednio nawiązywał do przedwojennej historii Domu Polskiego. Popularne były tradycyjne formy PZKO-wskiej pracy, wieczory świetlicowe, wigilijki, jajecznicze, festyny i bale. Pamiętam z jakim blaskiem w oczach pan Antoni wspominał ostatni huczny bal 31 stycznia 1981 roku, kiedy to sala

główna Domu Polskiego pomieściła 470 osób – Martyna Radłowska opowiadała dzieje, których sama jednak nie mogła być świadkiem. Gdy dołączyła do ostrawskich pezetkaowców, Koło liczyło raptem kilkanaście członków, a spotkania odbywające się na poddaszu Klubu Polskiego miały charakter kawiarnianych pogaduszek.

Koło jednak po okresach mniejszych lub większych załamania prze-

trwało do dziś. Obecnie na jego czele stoi Emil Szotkowski, a blisko 30-osobową bazę członkowską tworzą przedstawiciele kilku pokoleń. – Nasza działalność ma charakter czysto klubowy. Spotykamy się w jednym z pomieszczeń Klubu Telewizyjnego. Zapraszamy ciekawych ludzi, co roku organizujemy wigilijkę, smażenie jajecznic oraz imprezę plenerną – powiedział nam Kiedroń, dodając, że kiedy uda się spotkać w dziesięć osób, można mówić o sukcesie. Nie oznacza to jednak, że przed ostrawskimi pezetkaowcami nie stoją kolejne wyzwania. Jednym z nich jest odnalezienie pozostałych dwóch tomów kroniki Koła – sprzed 1966 roku i po 1996 roku. Do kroniki z lat 1966-1996, której zapis cyfrowy należy do zbiorów Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków w Czeskim Cieszynie, udało się bowiem dotrzeć, toteż uczestnicy jubileuszowego spotkania mogli się zapoznać z co ciekawszymi fragmentami z życia swojego Koła, które Kiedroń wybrał specjalnie na tę okazję.

Najnowsze dzieje ostrawskiego MK PZKO, które dzięki zaangażowaniu nieżyjącej już Danuty Przechek złapało na początku nowego tysiąclecia drugi oddech, pokazała na fotografiach Jana Raclavská. Zdjęcia były dobrą okazją do wspomnień wydarzeń, miejsc i ludzi. Kontynuowano je również później, na spotkaniu towarzyszym w Klubie Telewizyjnym na Przywoskiej.

BEATA SCHÖNWALD

Jubileusz z niespodziankami

„Koncert z niespodzianką” zapowiadały afisze, które już w październiku zapraszały miłośników na jubileusz chóru męskiego „Hejnał-Echo”. I nie kłamały. Na koncercie w Miejskim Domu Kultury w Karwinie-Nowym Mieście, gdzie 7 listopada chór świętował jubileusze dwóch kiedyś samodzielnych zespołów: 95-lecia „Echa” i 80-lecia „Hejnału”, nie zabrakło niespodzianek.

Tym razem chórzycy z Frysztatu zdecydowali się uczcić urodziny na większą skalę niż podczas poprzednich jubileuszów. Do współpracy zaprosili m.in. renomowany dziecięcy zespół „Permonik”, działający przy Podstawowej Szkole Artystycznej im. Bedřicha Smetany w Karwinie pod kierownictwem Evy Šeinerovej. To właśnie wspólnie ze swoimi czeskimi gośćmi chór-jubilat otworzył koncert hymnem „Gaude Mater Polonia”. Później już prowadzące koncert siostry Mariam Szyja i Anna Bangoura przywitały licznych gości honorowych. Na widowni zasiadli m.in. wiceprezydent Karwiny, Karol Wiewiórka, który objął patronat nad całą imprezą, konsul generalny RP w Ostrawie, Janusz Bilski, dyrektor Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Andrzej Bizoń, a także przedstawiciele chórów.

W pierwszej części chór „Hejnał

–Echo” przedstawił się – zgodnie z oczekiwaniami – w „klasycznej wersji”. Były utwory Smetany, Webera, Verdiego i Moniuszki. Nowością była prezentacja multimedialna przedstawiająca historię i współczesność chóru.

Wszyscy jednak z niecierpliwością

czekali na obiecaną niespodziankę. I doczekali się ich kilku w drugiej części koncertu. Pierwszą niespodzianką był prezent urodzinowy w postaci występu kwintetu dziewczęcego „No Net”, w którym śpiewają cztery absolwentki (obecnie gimnazjalistki) i jedna dziewięcioklasistka z karwiń-

skiej polskiej podstawówki. – Dziewczyny zaśpiewały dwie piosenki, a także wytłumaczyły słuchaczom, skąd wzięła się ich nazwa. Otóż podczas jednego występu zapowiedziano, że wystąpi nonet dziewczęcy, a tu pojawił się kwintet. Tak już jednak zostało, tylko dziewczyny trochę

„poangielszczyły” tego chochlika i powstał „No Net” – śmieje się dyrygent i kierownik artystyczny chóru-jubilata, Andrzej Szyja.

Dyrygent podkreśla, że najtrudniej było nie zdradzić się przed jubileuszem z drugą niespodzianką, bo jej bohaterka, akompaniator Wanda Miech, co tydzień przecież przychodzi na próby zespołu.

– My zaś postanowiliśmy nietypowo podziękować jej za długoletnią ofiarną pracę dla „Hejnału-Echo”. Pani Wanda najpierw otrzymała z rąk wiceprezydenta Karola Wiewiórki dyplom za długoletnią działalność na rzecz szerzenia kultury, potem zaś wygodnie usiadła w fotelu, by wysłuchać mini-koncertu fortepianowego w wykonaniu małżeństwa Martyny i Adama Faranów. Temu koncertowi towarzyszyła na ekranie prezentacja multimedialna pn. „Nasza Kochana Wandzia” – dodaje Szyja.

Największą niespodzianką zgotował jednak swoim sympatykom sam chór-jubilat w finale drugiej części koncertu. Już wejście na scenę chórzystów zapowiadało, że będzie wesoło. Panowie pojawiali się dwójkami, zawsze w chwili, gdy na ekranie wyświetlało się ich zdjęcie z... dzieciństwa. Słuchacze mogli zatem porównać, jak duże chłopcy urosły z tych dzieci... (kor)

Urodzinowi goście zapelnili salę Miejskiego Domu Kultury w Karwinie-Nowym Mieście do ostatniego miejsca.

Dyktando na Święto Niepodległości

Cieszyn nazywany jest grodem piastowskim, czy może Grodem Piastowskim? Jak poprawnie napisać co niemiara? Z tymi i innymi zagadnieniami językowymi musieliby sobie poradzić uczestnicy kolejnego Wielkiego Dyktanda nad Olzą, które odbyło się w środę wieczorem w auli Gimnazjum Polskiego im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie. Ortograficzny sprawdzian z języka ojczystego świetnie wpisał się w atmosferę przypadającego na ten dzień Święta Niepodległości. Organizatorzy pomyśleli o biało-czerwonych kotylionach i udekorowali nimi wszystkich uczestników.

Na udział w konkursie zorganizowanym przez Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego zdecydowało się ok. 30 osób. Niektóre pisały pojedynczo, większość jednak w dwu- lub trzyosobowych grupkach rodzinnych lub koleżeńskich. Tekst był dowcipny, niespecjalnie trudny, a Barbara Kubiczek starała się tak go dyktować, by nie utrudniać, lecz raczej ułatwić piszącym pracę.

– Mam ogromny szacunek dla wszystkich, którzy tutaj przychodzą – pochwalił „odważnych” prof. Daniel Kadłubiec, poproszony o słowo wstępne. Podkreślił, że bez języka narodowego nie ma narodu, a poza granicami kraju ma on jeszcze większą rolę do spełnienia niż wewnątrz tego kraju.

Dyktando pisano indywidualnie i w grupkach.

Prof. Kadłubiec stanął na czele jury, które oceni prace konkursowe. Pomagać mu będą Lidia Kosiec i Jan Kubiczek. Wyniki zostaną opublikowane dokładnie za tydzień na łamach naszej gazety. Dzięki pomocy finansowej Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody.

Centrum Pedagogiczne zamierza w następnych latach kontynuować tę inicjatywę. Dyrektor placówki, Marta Kmeť, zapowiedziała jednak, że będą zmiany. W 2016, który będzie Rokiem Sienkiewicza (upłynie sto lat od śmierci pisarza), polonistyczny konkurs ma odbyć się w nieco zmodyfikowanej formie.

(dc)

ANKIETA

Co jest moją mocną, a co słabą stroną w posługiwaniu się pisaniem językiem polskim? Jestem debiutantem, czy regularnym uczestnikiem Wielkiego Dyktanda? Na te pytania „Głosu Ludu” odpowiedziało przed rozpoczęciem konkursu kilkoro jego uczestników.

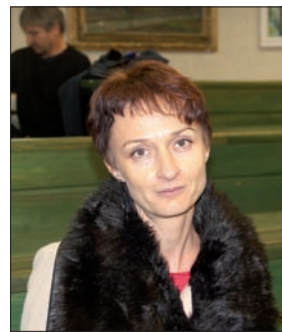
AGATA CHROMEĆ, Gimnazjum Polskie w Cz. Cieszynie

Będziemy pisać dyktando w trójkę – tak się złożyło, że tworzą ją trzy Agaty. Największe trudności sprawia mi to, że często nie umiem się zdecydować, jak coś napisać, mam wątpliwości. Zdarza się, że napiszę to poprawnie, a potem niepotrzebnie skreślę. Jeśli chodzi o gramatykę, to z tym raczej nie mam problemu, bo przerabiamy ją na lekcjach. Gorzej z wyrazami obcymi, zapożyczeniami. Zobaczmy, jak nam się uda. Wielkie Dyktando będziemy pisać po raz pierwszy.

LUCYNA ŠKŇOUŘIL z Bystrzycy, lekarka

W Wielkim Dyktandzie biorę udział już po raz trzeci. Po raz pierwszy pisałam sama, w zeszłym roku w trójkę, teraz będziemy dwie z koleżanką. Nie zastanawiałam się specjalnie nad tym, co mogłoby być dla mnie problemem – chyba pisownia dużych liter. W zeszłym roku trudna była pisownia łączna i rozłączna. Myślę, że regularny udział w konkursie pomaga unikać błędów w przyszłości. Kiedy wiem, że popełniłam jakiś zasadniczy błąd, to zerkam do słownika i wyciągam z tego wnioski.

MICHAŁ WALACH z Nydku, pracownik Hyundai Motors

Jestem regularnym uczestnikiem Wielkiego Dyktanda. Poprawny język nie jest jednak tylko kwestią tego konkursu, staram się unikać błędów na co dzień, a pisanie dyktanda jest formą sprawdzenia się. W pracy nie posługuję się wprawdzie codziennie językiem polskim, ale parę razy w tygodniu na pewno. Przed pisaniem dyktanda zawsze mi się wydaje, że nie ma konkretnego tematu, który sprawiałby mi trudności, ale potem zawsze pojawiają się jakieś błędy.

SEBASTIAN HOLESZ, Gimnazjum Polskie w Cz. Cieszynie

Udział w konkursie zaproponowała mi i moim kolegom nasza polonistka, pani Orszulik. Za najtrudniejsze zagadnienie uważałam duże litery, bo w każdym języku obowiązują zupełnie inne zasady i trudno zapamiętać wszystkie reguły. Z kolei pisownia „h” i „ch” czy „ó” i „u” osobom żyjącym na tym terenie nie stwarza problemów, mamy wycucie językowe. Z dużymi literami jest gorzej, bo ich nie słyszą.

TEKST WIELKIEGO DYKTANDA 2015

O bieganiu po śniadaniu

Już lat kilka w naszym mieście, co się grodem zwie piastowskim, mania biegów zagościła, kroczków szybkich i beztrudnych. Pozostały na siłowni hantle, drążki oraz ławki, rusza szybko naprzód wiara, ludzi biega co niemiara. Brzegi Olzy dzięki manii, co zalewa cały świat, pokryły kropelki potu, z ruchem każdy za pan brat. Omijają te postacie kulinarne majstersztyki, zakazane w swoim menu mają fłaczkę i befsztyki.

Jaki piękny Cieszyn z rana, kiedy miasto jeszcze śpi, dzielny biegacz z krokocierzem o ubytku wagi śni. Niczym poseł z Maratonu mija innych szybkołogich, którzy prężą się i puszą w swoich dresach bardzo drogich. Nad Puńcówką, cóż, wahanie, może wstrzymać trzeba bieg, może jakiś news się zjawił i Facebooka (facebooka) słycać zew? Nie wytrzymał nasz bohater, siada z wolna na ławeczce, już wyjmując cud-komórkę, musi zerknąć, chociaż nie chce.

Jest wiadomość, co z nóg zwała, nowy gadżet oferują, a komórka niech się schowa, wszyscy zaraz to odczują. Wreszcie można czas zatrzymać i bez zbędnych operacji zostać młodym po wsze czasy, bo kto stary, nie ma racji. Ach, jak pięknie będzie wkrótce na tym naszym bożym świecie, starszanki znikną z ławek, sędziwego nie znajdziecie. A starszki, co to kiedyś snuły swoje opowieści, zamieniają się w młode damy i nie będą wnucząt pieścić.

Zanim jednak się pojawi nowy przebój reklamowy, trzeba biegać, trudna rada, bieg po szczęście bardzo zdrowy.

(dc)

Rytmiczny tekst jest ciekawszy

Autorką dyktanda pt. „O bieganiu po śniadaniu” jest Lidia Kosiec, polonistka z Gimnazjum Polskiego im. Juliusza Słowackiego. Interesowało nas, jak powstaje takie dyktando.

Tekst tegorocznego dyktanda napisany był wierszem. Skąd wziął się ten pomysł?

Od kilku lat przygotowuję dyktanda dla najstarszych kategorii konkursu dla szkół podstawowych „Mistrz Ortografii”. W zeszłym roku spodobało się moje dyktando, które napisane było w rytmie hip-hopu. Dlatego obecnie, gdy Basia Kubiczek zwróciła się do mnie z prośbą o napisanie dyktanda dla dorosłych, pomyślałam, że tekst, który ma swój rytm, będzie ciekawszy od napisanego prozą. Wy-

brałam temat fitnessowy. Starałam się, by tekst nie był pozbawiony poczucia humoru.

Myślę, że to się pani udało. Jakie zjawiska ortograficzne starała się pani zmieścić w tym tekście?

Sporo wyrazów przyimkowych, bo z nimi bywa kłopot, a także nowe słowa pochodzące z języka angielskiego. W młodzieżowym dyktandzie tych wyrazów było więcej, sporo anglicyzmów zamieściłam także w wiosennym „Eurodyktandzie” gimnazjalnym. Okazało się, że młodzież jednak nie do końca radzi sobie z pisownią tych nowości. Przyznam się, że mnie też stwarzają one problem, dlatego skorzystałam z internetowej Poradni Językowej PWN, gdzie eksperci, prof. Bralczyk i prof. Bańko, odpowiadają na pytania internautów. Polecam

zresztą tę poradnię, z której każdy może korzystać w razie wątpliwości ortograficznych.

Jeśli chodzi o anglicyzmy, które pojawiły się w Wielkim Dyktandzie, to należało je napisać w formie angielskiej, czy spolszczonej?

Angielskiej – news małą literą, Facebook można było napisać zarówno dużą literą, jak i małą. Z jednej strony chodzi o nazwę, z drugiej – stała się ona określeniem potocznym. Tak samo było kiedyś z internetem, który dawniej pisało się wyłącznie dużą literą, a obecnie dopuszczalne są obie wersje.

W tekście dyktanda nie było raczej pułapek z zakresu pisowni wielkich liter, może z wyjątkiem grodu piastowskiego. Dlaczego należy go pisać małymi literami?

Tworząc tekst, intuicyjnie napisałam to od razu małą literą, ale przyznam się, że miałam trochę wątpliwości ze względu na obecność słowa „zwany” w wyrażeniu „grodem zwany jest piastowskim”.

Wysłałam pytanie do wspomnianej poradni językowej i otrzymałam odpowiedź, że małe litery są poprawne, ponieważ chodzi o ogólne pojęcie, które nie jest oficjalną nazwą. Inaczej byłoby w przypadku Wieży Piastowskiej.

Uważa pani, że dyktando było trudne, średnio trudne, czy łatwe?

Myślę, że średnio trudne, a jeżeli ktoś był bardzo obyty w języku, to mogło mu się nawet wydawać łatwe. Nie było w nim mowy niezależnej, nie było też chyba większych problemów z interpunkcją, którą, dzięki temu, że tekst się rymował, można było łatwo wyuczyc. Myślę, że kiedy dyktando naspikowane jest pułapkami ortograficznymi, to nie ma radości z pisania.

Rozmawiała: DANUTA CHLUP

Zdjęcia: DANUTA CHLUP

Lidia Kosiec

Jak dobrze zdać z polskiego?

Matura z języka polskiego jest tym, co wyróżnia Polskie Gimnazjum w Czeskim Cieszynie od innych gimnazjów w Republice Czeskiej. Kiedy poloniści zaczynają „straszyć” czwartoklasistów maturą z polskiego? – pytamy polonistkę Halinę Orszulik.

Można powiedzieć, że w zasadzie już od września. Trzymamy się bowiem zasady, że do końca września maturzysta powinien otrzymać spis aktualnych pytań maturalnych, które co trzy lata są modyfikowane. Oprócz tego zmieniamy też numerację pytań, żeby młodzież nie przyzwyczajała się do tego, że z konkretnym numerem łączy się konkretny temat.

Egzamin maturalny z języka polskiego składa się z części pisemnej i ustnej. Na którą, pani zdaniem, trzeba się solidnie przygotować?

Z pewnością więcej czasu wymaga przygotowanie się do matury ustnej. Zakres pytań jest dosyć szeroki, w związku z czym nieraz spotykamy się z opiniami uczniów, że przygotowanie się do matury z języka polskiego pochłania bardzo dużo czasu. Na końcową ocenę z języka polskiego składa się jednak również ocena z pracy pisemnej. My skupiamy się na trzech formach stylistycznych – na rozważaniu, rozprawce i eseju szkolnym. Uczeń, wybierając dany temat, musi dobrać odpowiednią formę stylistyczną. Oprócz tego

powinien wykazać się płynnością języka polskiego, poprawnością językową, a także pewnym stopniem odczytania i polotem. W czasie pisania dozwolone jest korzystanie z dwu słowników – „Słownika ortograficznego” i „Słownika poprawnej polszczyzny”.

Takim praktycznym przygotowaniem do matury z języka polskiego był niedawny wyjazd na Polonistyczne Wędrowanie. Czy dzięki temu, co młodzież widziała i słyszała podczas tych kilku dni spędzonych w Polsce, będzie jej łatwiej przygotować odpowiedzi na konkretne pytania maturalne?

To, co widzieli i słyszeli, na pewno utkwili im w pamięci, być może nawet na zawsze. Kazimierz Dolny nad Wisłą odtąd będą więc kojarzyć z prozą psychologiczną Marii Kuncewiczowej i jej „Cudzoziemką”, Puławy jako ośrodek życia kulturalnego z Adamem Czartoryskim i Izabelą Czartoryską, ze Świątynią Sybilli, czyli z początkiem muzealnictwa w Polsce, z polskim sentymentalizmem, czyli z poetą nadwornym Czartoryskich F. D. Książninem, a także z sarmatyzmem oczyszczonym z przywar. Po drugiej stronie Wisły leży wieś Bochotnica, a to właśnie Antek z noweli Prusa urodził się we wsi nad Wisłą. Nałęczów znów z Żeromskim i Prusem, a Oblęgorek z Sienkiewiczem. Z kolei Kocha-

nowskiego zapamiętają dzięki odwiedzinom muzeum w Czarnolesie i zapoznaniu się z miejscem jego pochówku w Zwoleniu, Reja natomiast będzie im przypominać pobyt w Nagłowicach. To wszystko, czego byli w czasie tych kilku dni świadkami, znajduje swoje odniesienie w poszczególnych pytaniach maturalnych – w dziesięciu bezpośrednio, a w sześciu pośrednio. I tak np. o Sienkiewiczach będą mogli wspomnieć jako o noblistach w kontekście polskich noblistów, dalej w pytaniu dotyczącym epoki pozytywizmu czy w związku z tematem krótkich form prozatorskich – noweli i opowiadań, gdzie wykorzystają również swoją wiedzę na temat Żeromskiego i Prusa. Przy opracowaniu tematu „Nic, co ludzkie, nie jest mi obce” będą mogli wykorzystać wiadomości wyniesione z Czarnolasu i Nagłowic, bo mowa o renesansie. Miłość ojcovska Kochanowskiego do zmarłej córki Urszulki to z kolei jedno z zagadnień zawartych w pytaniu „Czy to jest przyjaźń, czy to jest kochanie?”. Takich przykładów jest oczywiście więcej.

Niezależnie od wszelkich wyjazdów edukacyjnych i żywych lekcji polskiego wśród młodzieży nadal są popularne opracowania pytań maturalnych, które starsi uczniowie przekazują młodszym. Jaki jest pani pogląd na korzystanie z takich „gotowców”?

Halina Orszulik w bibliotece szkolnej.

Powiem szczerze, że to jest wielka bolączka, bo nie wiadomo, kto je opracował i jak je opracował. Zawsze, kiedy zaglądam do tych „materiałów”, zauważam wiele błędów. Dlatego powiem tak. Inteligentny uczeń wchłania na lekcji i korzysta z własnych notatek, a obcych tekstów nie wkłada do głowy. Kiedy więc słyszymy przy zielonym stole odpowiedź, która leci według dobrze znanego nam schematu, przerywamy i zaczynamy stawiać pytania, żeby przekonać się o tym, czy uczeń recytuje nam tylko tekst wyuczony na pamięć, czy przeciwnie, jest zorientowany w temacie i potrafi kojarzyć pewne kwestie.

Oprócz opanowania materiału od średniowiecza po literaturę współczesną maturzysta powinien wykazać się znajomością lektur szkolnych. Czym różni się aktualny kanon lektur od tego, który obowiązywał dwadzieścia, trzydzieści lat temu, kiedy maturę

zdawali rodzice dzisiejszej młodzieży?

Uważam, że w tej materii doszło do wielu zmian. Ostatnio podpisał się pod nimi nasz udział w polonistycznych warsztatach metodycznych, zorganizowanych rok temu w Poznaniu. Tam zaproponowano nam nowe, ciekawe tytuły ze współczesnej literatury polskiej. Spis lektury obowiązkowej uzupełniliśmy więc o nazwiska nowych autorów. Odtąd oprócz wybitnych dzieł przedstawiciele poszczególnych epok literackich widnieją na nim pozycje Anny Onichimowskiej, Ewy Nowak, Barbary Kosmowskiej, Doroty Terakowskiej czy Jacka Hugo-Badera. Te książki są do dyspozycji w naszej szkolnej bibliotece, bo na bieżąco za pieniądze Macierzy Szkolnej uzupełniamy nasz księgozbiór. Dzięki temu, jeśli chodzi o polską literaturę współczesną, w tej chwili mamy naprawdę szeroki wybór. **Rozmawiała: BEATA SCHÖNWALD**

ANKIETA

Chociaż raz w życiu warto je zobaczyć

Jesienne Polonistyczne Wędrowanie dla uczniów klas czwartych z podtytułem „Przynajmniej raz w życiu trzeba zobaczyć te miejsca” jest jednym z pierwszych sygnałów, które uświadamiają młodzieży, że matura z języka polskiego to nie odległa fantazja, ale realna rzecz. Również w tym roku na wędrowkę śladami polskich pisarzy i poetów wyjechało blisko 20 uczniów Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie. Zapytaliśmy ich, jakie korzyści przyniósł im kilkudniowy pobyt w takich miejscach, jak Czarnolas, Nagłowice, Nałęczów, Puławy czy Oblęgorek.

ZBIGNIEW KALETA

Myszę, że w wielu pytaniach maturalnych są zawarte te rzeczy, które widzieliśmy na własne oczy w czasie Polonistycznego Wędrowania. Dzięki temu później lepiej zapamiętamy to, czego uczyliśmy się teoretycznie z opracowań do matury. Ponadto wysłuchaliśmy wielu ciekawych wykładów nt. wielkich pisarzy i twórców literatury polskiej, co też powinno nam pomóc podczas rozmów przy zielonym stole.

DOROTA BIZOŃ

Mnie ten wyjazd bardzo pomógł. Stwierdziłam, że dzięki niemu mam dwa pytania maturalne powtórzone od A do Z. Bardzo mnie to zaskoczyło. Zaobserwowałam też taką rzecz, że kiedy pani na lekcjach polskiego pokazywała nam zdjęcia i opowiadała o różnych sprawach, często umykało to naszej uwadze, jednym uchem wchodziło, a drugim wychodziło. Teraz jednak, kiedy widziałam to ponownie na żywo, uświadamiałam sobie, że już to skądś znam.. Myszę, że ważną rolę odgrywała również integracja z uczniami z Chorzowa, którzy pojechali

Gimnazjalistki przed świątynią Sybilli.

z nami na Wędrowanie. Chorzowscy licealiści przygotowali wspaniały program literacki i kiedy usłyszeliśmy znane nam z lekcji wiersze w ich scenicznie-muzycznym wykonaniu, to mocniej utkwily nam w pamięci. No i oczywiście szlifowaliśmy język polski.

BARBARA POŁOK

Myszę, że ten wyjazd bardzo dużo mi dał. Kiedy uczyliśmy się o tych rzeczach na lekcjach, to informacji było bardzo dużo i miałam w nich chaos. Teraz jednak, kiedy widziałam te miejsca i słyszałam ciekawe wykłady naszych przewodników, to udało mi się to wszystko jakoś uporządkować. Zapamiętałam bardzo dużo rzeczy i śmiało mogę powiedzieć, że ten wyjazd był bardzo przydatny do matury.

BARBARA WAŁACH

Na pewno była to fajna powtórka do matury, ale co najbardziej utkwilo mi w pamięci, to Oblęgorek, przepiękna willa Sienkiewiczów, oraz Czarnolas. Gorąco polecam ten wyjazd przyszłym czwartoklasistom, bo był on nie tylko super lekcją przygotowawczą do matury, ale także ciekawym doświadczeniem życiowym.

JOANNA WIERZGOŃ

Chyba z całego wyjazdu najbardziej podobały mi się te miejsca, gdzie żyli i tworzyli poszczególni pisarze i poeci. Na przykład dom, w którym Żeromski pisał swoje dzieła, czy później Czarnolas Kochanowskiego. Dowiedzieliśmy się o rzeczach, których raczej nie uczy się na lekcjach i nie ma ich w podręcznikach szkolnych. My jednak dzięki obecności w tych miejscach na długo je zapamiętamy i wykorzystamy później podczas zdawania matury. **(sch)**

GIMNAZJALNY KALENDARZ

- ✓ **Z historii i geografii, 16 listopada.** Uczniowie w ramach seminarium z historii wyjeżdżają na wernisaż wystawy w Ostrawie pod intrygującym tytułem „Sąsiedzi bliscy czy dalecy? Kontakty czesko-polskie na przestrzeni wieków”. Dla młodych geografów odbywają się w tym dniu warsztaty pn. „Mapujemy Beskidy – ciekawe miejsca warte uwagi”.
- ✓ **Świętujemy, 17 listopada.** Święto państwowe, które ma nam przypomnieć, że nie w każdym ustroju wolność i demokracja to naturalna rzecz. Zostajemy w domu, ale nie wszyscy, bo szkolna reprezentacja siatkówki wyjeżdża na dwudniowy Międzynarodowy Turniej Siatkówki „Beskidzki Serw” do Bielska-Białej.
- ✓ **Bez polskiego? 18-21 listopada.** Tym razem kształcą się nauczyciele. Poloniści gimnazjum wyjeżdżają na II Kongres Dydaktyki Polonistycznej w Katowicach. Może nie będzie polskiego?
- ✓ **Prawda wyjdzie na jaw, 19 listopada.** Do szkoły przychodzą rodzice. Po południu odbywają się zebrania klasowe oraz Walne Zebranie Koła Macierzy Szkolnej.
- ✓ **Nie zamykać drzwi! 25 listopada.** Uwaga, w tym dniu na korytarzach będzie panować wzmógłony ruch. W „gimply” jest dzień otwarty, z pewnością więc natkniecie się na kolegów z podstawówki.
- ✓ **Wielki bal, 8 listopada.** To szczególna data dla drugoklasistów i ich rodziców. W Domu Kultury „Trisia” w Trzyńcu odbędzie się końcowa pokazowa lekcja Kursu Tańca i Ogłady Towarzystwa. **(sch)**

GŁOSIK

Dyktando to zabawa

Zdjęcia: BEATA SCHÖNHALD

Aby dobrze napisać dyktando, trzeba się skupić.

Dla jednych pisanie dyktanda to koszmar, dla innych świetna zabawa. Uczestnicy konkursu Mistrz Ortografii 2015 należą do tej drugiej grupy. Gdyby tak nie było, salka Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie, gdzie konkursowe dyktando pisali uczniowie klas 4. i 5., w czwartek nie pękałaby w szwach. Uczestnicy najmłodszej kategorii, czyli czwarto- i piątoklasiści, pisali pod dyktando autorstwa metodyk Centrum Pedagogicznego, Renaty Czader. Zanim zaczęła dyktować, udzieliła im kilku pożytecznych rad, takich jak ta, że należy pisać wyraźnie, że w razie niepewności, pierwsza myśl zwykle jest dobra i wtedy nie warto już niczego poprawiać, a także,

że konkurs to zabawa, która w razie niepowodzenia nie jest warta łez.

Dyktando zatytułowane „Marzenia śniegowego bałwanika”, jak stwierdzili uczestnicy, nie było specjalnie trudne. Przede wszystkim trzeba było się w nim wykazać umiejętnością poprawnego pisania słów z „rz” i „ż” oraz, jakże inaczej, ogólną znajomością zasad polskiej ortografii. Po napisaniu tekstu wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy. Tym, którzy napisali dyktando po mistrzowsku, zostaną wręczone atrakcyjne nagrody. Wyniki będą już za tydzień. (sch)

Dla tych, którzy chcieliby spróbować napisać konkursowe dyktando, obok drukujemy jego tekst. Poproście rodziców, żeby Wam go podyktowali.

Marzenia śniegowego bałwanika

Stoi bałwanek na mrozie i marzenie. Z zimna aż poczerwieniał mu długi marchewkowy nos. Chciałby mieć wełniany sweter, puszystą czapkę i grube rękawiczki. Może wtedy byłoby mu ciepło i przytulnie? Bałwanek marzy o zamorskiej podróży, o rozgrzanej słońcem plaży i gorącej kąpeli w morzu pełnym fal. Chętnie też zmieniłby swój biały kolor na złocistą opaleniznę. Te ciepłe marzenia tak rozgrzały śniegowego bałwanika, że biedak zaczął się topić. Wkrótce została po nim tylko kałuża.

ANKIETA

Czy na lekcjach języka polskiego najbardziej lubisz dyktando, czy też inne rzeczy, które robicie?

Ciekawe jest to, o czym jest dyktando. Dyktando zwykle dobrze mi wychodzi, więc nie boję się błędów.

je tłumaczy i przedstawia kontekst. W pisaniu dyktanda lubię to, że jestem w tym lepszy od reszty, a poza tym dobrze napisanym dyktandem mogę sobie poprawić ocenę.

dzony talent. Z kilkoma uczniami w klasie nie robimy błędów. Reszta otrzymuje trójki, a nawet czwórki.

DOROTA CIENCIAŁA
PSP Trzciniec VI

Lubię, kiedy uzupełniamy coś w zeszytach ćwiczeń, ale lubię też dyktando.

DANIEL WIDENKA
PSP Czeski Cieszyn

Lubię uczyć się związków frazeologicznych. Zawsze na początku każdej lekcji uczymy się trzech nowych związków, pani nam

SZYMON LIPUS
PSP Bystrzyca

Na języku polskim lubię najbardziej dyktando, bo do ich pisania mam wro-

DENISA PINDUR
PSP Bystrzyca

Dyktando są fajne, bo dostajemy za nie oceny. Lubię też, kiedy piszemy coś w zeszytach, na przykład o rzeczownikach. (sch)

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Fot. ARC

Zwycięski sparing siatkarek z PSP w Czeskim Cieszynie

W hali sportowej Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie odbył się towarzyski mecz siatkówki. Drużyna dziewcząt z klas 7.-9. uczęszczających do Szkolnego Kołka Siatkarskiego w Polskiej Szkole Podstawowej w Czeskim Cieszynie zmierzyła się z uczennicami z Katolickiego Gimnazjum im. Melchiora Grodzieckiego w Cieszynie. W pierwszym secie przegrałyśmy 21:25, natomiast już w drugim wygrałyśmy 25:22. Do zwycięstwa w całym meczu pozostało nam już tylko wygranie jednego seta, a dzięki fenomenalnej zagrywce jednej z zawodniczek, plan został zrealizowany. – Mimo kilku elementów, które będziemy jeszcze udoskonalać, był to bardzo udany, pełen emocji mecz – skomentowała zwycięskie starcie Małgorzata Piasecka, nasza trenerka. Skład Drużyny: Roma Fober (kapitan drużyny), Katarzyna Roszka, Danuta Franek, Joanna Brzóska, Dominika Lupa, Klara Cicha, Izabela Klimek, Anna Ransz, Magdalena Pawera, Izabela Adámek.

Roma Fober, Joanna Brzóska

Co robiliście w czasie wakacji jesiennych?

Uczniowie kl. 4 PSP w Bystrzycy przysłali nam swoje relacje o tym, co porabiali w czasie wolnych od nauki dni pod koniec października:

Byłam z rodziną w Trzyńcu na zakupach w nowym sklepie Super ZOO. Było tam wiele fajnych, ciekawych rzeczy. Trafiliśmy właśnie na otwarcie i przed sklepem był latający króliczek. Rodzice kupili mi małego chomika. Bardzo się cieszę! A z soboty na niedzielę nocowałam u mnie moja dobra koleżanka z klasy – Andrejka. Potem z babcią poszliśmy na grób prababci. To były świetne wakacje jesienne!

Natalia

W środę byłam u babci Liduszki i cioci Beatki. Potem przyjechał „ujo”, który jeździ tirem. Zabrał nas do swojej pracy. Byłam także z babcią i mamą w Cieszynie. Tam spacerowałyśmy po rynku i nad Olzą karmiłyśmy kaczki. W piątek przyjechała babcia Liba i zabrała nas na Kozubową. Tam szukaliśmy skarbu i szłyśmy ścieżką dla odważnych. Następnego dnia wyruszyłyśmy na Kamienity. Tam też było fajnie. Zamówiłam sobie frytki i ser smażony. A w niedzielę byliśmy na Kozincu.

Niki

Byłam odwiedzić prababcię. Następnego dnia – umarła. To był bardzo smutny dzień. Zostaliśmy w domu. W czwartek babcia zabrała mnie do sklepu Draczik po podarunki na urodziny dla mnie, kuzyna, kuzynki i mojej siostry. Byłam także w Tesco – mają tam już choinkę. Z rodzicami wyruszyliśmy w góry. Widziałem pomnik Radegasta. Byłam także na hokeju w Trzyńcu, gdzie oglądałem mecz Stalowników z Karłowymi Warami.

Tomek

Ja spędziłem wakacje jesienne w Hawierzowie. Najlepsze były chwile spędzone z kuzynem na treningach, meczach czy też jak graliśmy razem w piłkę. Moja siostra miała piąte urodzinki. Razem świętowaliśmy. Siostra zdmuchiwała świeczki na bardzo smacznym torcie. Nie zapomnieliśmy także o tych, których już nie ma z nami. Zapaliliśmy świeczki na grobach dziadka, prababci, praprababci i prapradziadka. Zapaliłem świeczki także w Hawierzowie.

Seba

Byłam z rodziną na Morawach, mieszkaliśmy w hotelu Skalni Młyn. Następnego dnia pojechaliśmy pociągiem do pobliskiej jaskini. To były piękne widoki. Kupiłam tam sobie kamień, który nazywa się opalit, oraz książkę z ciekawymi zdjęciami. Potem przyniosłam to do szkoły pokazać swoim kolegom.

ZAGADKA KONKURSOWA nr 2

Dzisiaj drukujemy drugą zagadkę konkursową, której rozwiązaniem jest nazwa polskiego miasta. Po odgadnięciu wszystkich sześciu zagadek należy ułożyć je chronologicznie i według podanego przy ostatniej zagadce klucza ułożyć rozwiązanie.

szczych ośrodków kulturalnych i intelektualnych w Polsce, o wielowiekowej tradycji. Miasto zostało wybrane na Europejską Stolicę Kultury roku 2016. (ep)

Zagadka: Miasto to położone jest w południowo-zachodniej Polsce nad rzeką Odrą. Według jednej z hipotez wyjaśniających pochodzenie nazwy miasta, nazwa ta może wywodzić się od imienia zmarłego w 921 roku księcia czeskiego, który być może czasowo panował nad grodem i który według legend jest założycielem miasta. Nadodrzańska miejscowość jest jednym z najwięk-

KUPON

konkurs
świąteczny

Znamy zwycięzców »Piszmy razem«

Pod koniec października zostały podsumowane warsztaty dziennikarskie „Piszmy razem”, organizowane przez redakcję miesięcznika „Zwrot” dla uczniów szkół podstawowych w Republice Czeskiej. W tej edycji warsztatów dla młodych dziennikarzy wzięło udział dziesięć szkół podstawowych: Trzyniec, Czeski Cieszyn, Koszarzyska, Jabłonków, Karwina, Gródek, Milików, Lutynia Dolna, Wędrynia oraz Bystrzyca. W ramach projektu „Piszmy razem” ogłoszony został konkurs dla młodych dziennikarzy na wywiad, reportaż i recenzję. – Uczniowie najczęściej zdecydowali się na wywiad – zdradziła Halina Szczotka, redaktor naczelna miesięcznika „Zwrot”.

Jury w składzie: Halina Szczotka, Beata Tyrna i Wiesław Przeczek postanowiło wyróżnić trzy prace. Laureatami konkursu zostali Teresa Bubik, która już jest uczennicą pierwszej klasy Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie, uczeń dziewiątej klasy PSP w Bystrzycu, Filip Łuński, oraz cała redakcja pisemka szkolnego „Przerwa” z PSP w Trzyncu. Redaktor naczelna, Halina Szczotka, oraz prezes Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w RC (wydawcy „Zwrotu”), Jan Ryłko, przekazali nagrody młodym dziennikarzom 22 października. Podczas wizyty w szkołach zachęcali uczniów do wzięcia udziału w kolejnych edycjach.

W ramach projektu „Piszmy razem”

Halina Szczotka i Jan Ryłko z redakcją pisemka „Przerwa” z PSP w Trzyncu.

redaktorzy miesięcznika „Zwrot” przeprowadzili w dziesięciu szkołach podstawowych od marca do maja warsztaty dziennikarskie. Redaktor naczelna „Zwrotu”, Halina Szczotka, pokazała uczniom, jakie gatunki dziennikarskie mogą wykorzystać w swojej pracy. Skupiła się głównie na praktycznych ćwiczeniach nt. pisania recenzji. Fotograf „Zwrotu”, Wiesław Przeczek, wprowadził młodych dziennikarzy w tajniki fotografii prasowej, podpowiadając, na co należy zwrócić uwagę robiąc fotografie do gazetki, a Beata Tyrna omówiła najczęściej pojawiające się w gazetach błędy językowe.

W czerwcu redakcje wzięły udział we wspólnych podsumowujących warsztatach dziennikarskich w Czeskim Cieszynie. Wspólne warszta-

ty wypełnione były nauką w formie zabawy. Podzieleni na grupy mali redaktorzy tworzyli baśniowe gazety.

Mogli skorzystać z podpowiedzi Haliny Szczotki i Wiesława Przeczka, którzy tłumaczyli, jak wymyślić dobry tytuł, jak stworzyć czytelną winietę, wreszcie jak rozmieszczać poszczególne treści na kartach pisma, by było ono atrakcyjne dla czytelników.

Okazało się, że młodzi dziennikarze pomysły mieli wprost genialne, wyobraźnię nieograniczoną, a ich zdolności plastyczne młodym ludziom nie brakowało. Prowadzący warsztaty redaktorzy „Zwrotu” zerkali tylko na

makiety tworzone przez poszczególne zespoły redakcyjne, służąc radami i podpowiedziami, poprawiając błędy językowe.

– Każda gazetka jest trochę inna, macie wiele ciekawych pomysłów. Mam nadzieję, że w przyszłości będziemy mogli w redakcji liczyć na współpracę z wami – stwierdziła po wysłuchaniu i obejrzeniu prezentacji stworzonych podczas warsztatów gazetki redaktor naczelna „Zwrotu”.

Projekt jest realizowany przy wsparciu Miasta Czeski Cieszyn oraz Ministerstwa Szkolnictwa, Młodzieży i Sportu RC.

(Artykuł sponsorowany GL-748)

Wilgoć w domu, mokre piwnice?

Pojawia się pleśń, grzyb i nieprzyjemny zapach? Straszą wysokie koszty ogrzewania?

Mamy dla Państwa skuteczne rozwiązanie!

Wizyta rzeczoznawcy z dokładną analizą przyczyn zawilgocenia oraz oferta cenowa – gratis!

Stosujemy wyłącznie najlepsze materiały z gwarancją producenta – to gwarantowana jakość usługi!

www.ajesucho.cz

e-mail: ajesucho@seznam.cz

tel.: 608 772 213

GL-212

www.OX.PL
portal śląska cieszyńskiego

**CZYTAJ NAS
CODZIENNIE!**

www.glosludu.cz

**Serwis o Polakach
na Zaolziu**

- przyjęcia okolicznościowe w domu klienta
- korytka
- wesela
- fontanna czekoladowa
- obiady dla firm
- bankiety, rauty
- kinder party
- imprezy plenerowe

www.cateringcieszyn.pl 660 357 077

GL-128

SIMPLY CLEVER
ŠKODA

EKOLOGICZNA LOGICZNA

Nová ŠKODA Octavia G-TEC

Ohleduplnost k životnímu prostředí i k Vašemu rozpočtu Vám přináší Octavia vybavená motorem 1,4 TSI/81 kW G-TEC. Vůz jezdí na benzin i na stlačený zemní plyn (CNG), který představuje oproti běžným palivům mnohem „zelenější“ alternativu. CNG se tankuje do dvou bezpečně uložených nádrží. Navíc je tu plnohodnotná 50litrová nádrž na beznin, takže ujedete až 1 330 km bez zastávky u čerpačích stanic. A cena vozu? Již od 433 900 Kč. Náklady na provoz si můžete spočítat na online kalkulačce na octaviagtec.cz. Objednejte si u nás ekologickou a ekonomickou zkušební jízdu.

skoda-auto.cz

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

KARIREAL a.s.
Frýdecká 272
739 61 Třinec
Tel.: 558 996 113
www.karireal.cz

GL-119

PRODUCENT OGRODZEŃ

Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom !

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

TŘINEC, ul. Frýdecká 572
email: plotyzs@seznam.cz

kom. 732 683 665
tel/fax: 558 320 353

CIESZYN, ul. Stawowa 91
email: robert@ogrodzeniazs.pl

kom. +48 602 711 096
tel/fax: +48 33 855 1400

www.ogrodzeniazs.pl

GL-239

GABINET CHORÓB NACZYŃ KARWINA

MUDr. Jana Cuberová – Poliklinika Karwina-Mizerów – 3. piętro
Žižkova 2379/54a, Karviná-Mizerov

Tel.: 777 252 379
e-mail: ordinace@proceva.cz
www.proceva.cz

PROCEVA – gabinet chorób naczyń zapewnia opiekę w zakresie profilaktyki i leczenia chorób naczyń

GL-747

Fast Catering Service

Smaczna imprezka tylko z Po Świecie Kuchni.

Zorganizujemy Twoje przyjęcie od A do Z

Zadzwoń i zapytaj o szczegóły:
+48 509 220 363 Strażacka 81, +48 534 990 534, Bielsko-Biała Komorowicka 66

www.poswieciekuchni.pl

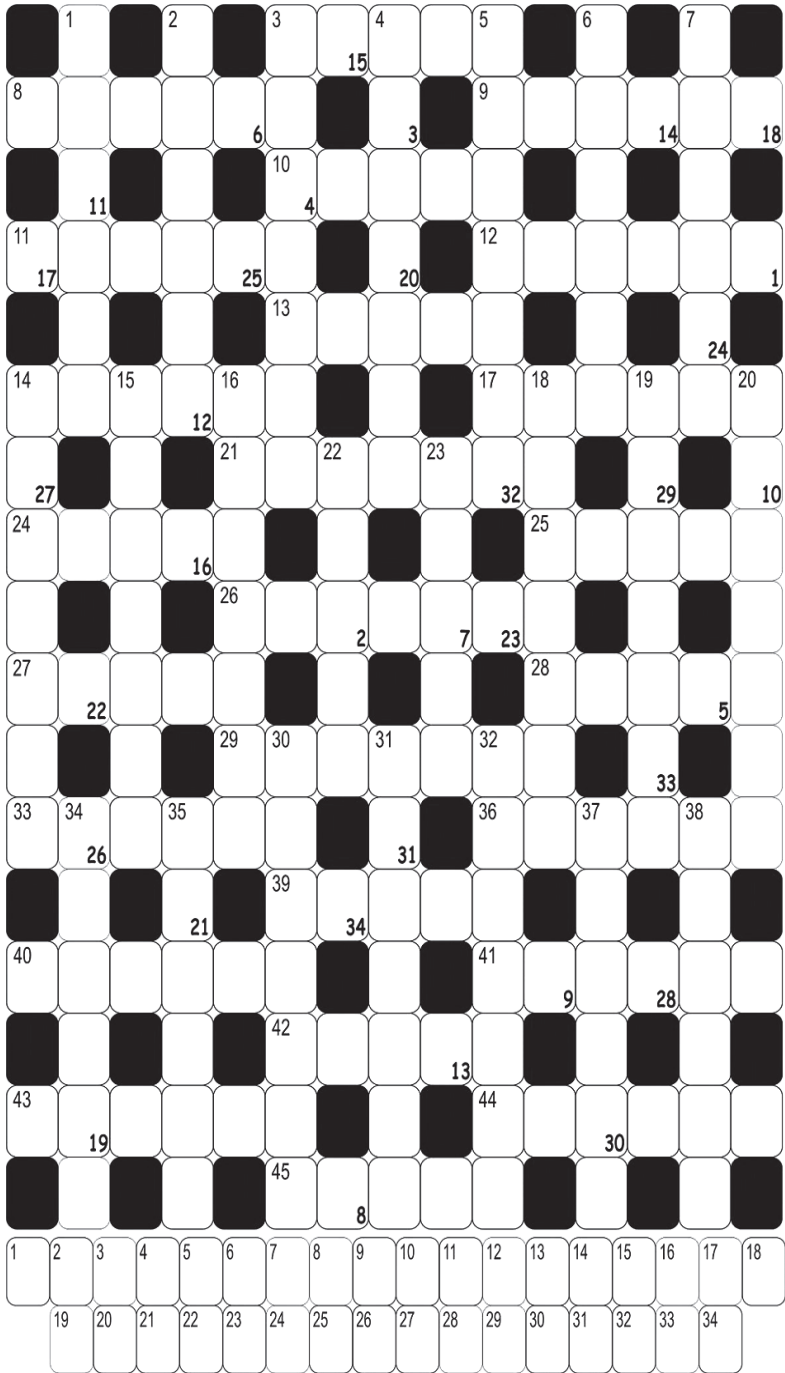

GL-644

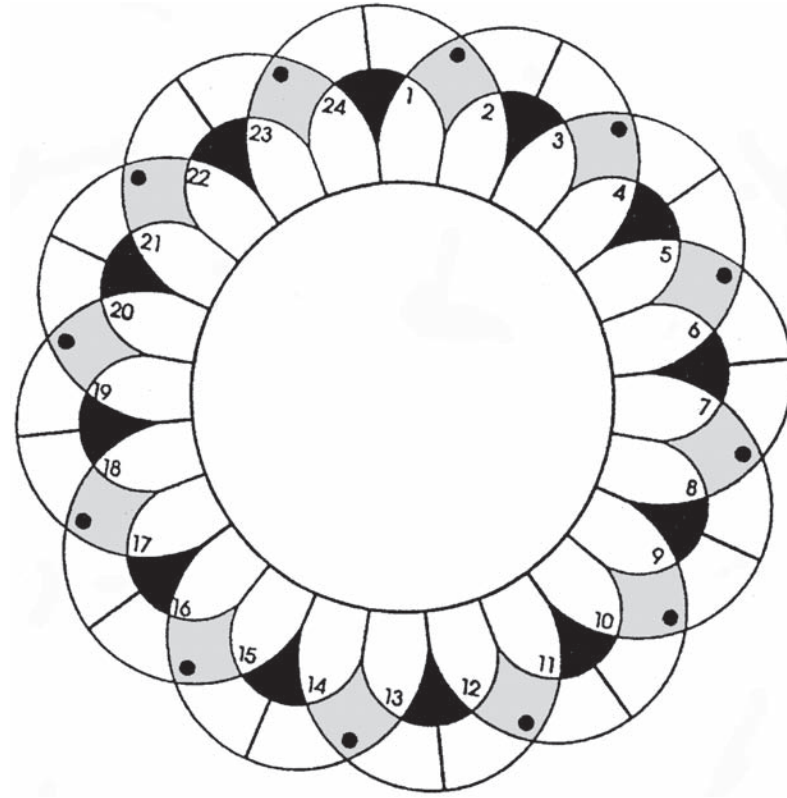
KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 3. tuleja przyrządu optycznego 8. rodzaj kompasu 9. wieś w Beskidzie Żywieckim 10. potrawa popularna na Bałkanach 11. harcerska jednostka 12. kuzyn porzeczeki 13. skutek choroby wieńcowej 14. ozdobna roślina z kosaćcowatych 17. szmata w ustach 21. wigor 24. płyn 25. korygowany przez okulary 26. Kornel, poeta i publicysta 27. dowód niewinności 28. ozór 29. ukochana Oniegina 33. urządzenie 36. czyni złodzieja 39. wzniosłe przemawia 40. surowiec na przędzę 41. lewa 42. uczniowska labia 43. ciało denata 44. uciecha dla głupiego 45. motyw dekoracyjny.

PIONOWO: 1. wytwornie urządzony pokój 2. za Marsem 3. mebel do spania 4. moneta w Wenezueli 5. miasto nad Czarną Hańczą 6. robocza część noża 7. służy do produkcji pędzli 14. mieszkanie na poddaszu 15. pustelnik 16. w Towarzystwie Jezusowym 18. aparat do rolowania 19. zupa z czerwonych buraków 20. pani doktor 22. wynik 23. Balbinka z bardzo starej wieczornicy 30. zanik 31. oddział chorób wewnętrznych 32. czerwony solenizant 34. 50 procent 35. przełożony szkoły wyższej 37. filia z ekspozyturą 38. cecha solidnej pracy. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Fragment znanej piosenki zespołu NO TO CO).** Opr.JO

LOGOGRYF KOŁOWY

Rozwiązaniem jest dokończenie fraszki Jana Sztudyngera: „Za obsesją – obsesja...”.

1.-4. resztką jakiegoś jedzenia, zwykle mięsa
3.-6. człowiek gadatliwy, lubiący dużo mówić
5.-8. obywatel Słowacji
7.-10. mebel do siedzenia z oparciem i poręczami
9.-12. żartowniś, dowcipniś, szyderca
11.-14. przełożony klasztoru
13.-16. okrycie na tęgie mrozy
15.-18. dawna jednostka stanowiąca 1/8 część większej jednostki
17.-20. Matka... z Kalkuty
19.-22. podpora, fundament, oparcie
21.-24. góra i przylądek na południowym wybrzeżu Półwyspu Krymskiego
23.-2. pieszczołliwie o samochodzie Fiat 126p.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
ACHTEL, AJUDAH, OSTOJA (BJK)

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 27 listopada br. o godz. 10.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówek z 24 października br. otrzymuje **Zofia Mitręgowa** z Tyry.

Rozwiązanie dodatkowe krzyżówki z 24 października: **WYCIĘTY LAS SZUMI JUŻ TYLKO W NAS.**

ALE HECA

Staro do chłopca:

– Odłóż choć roz ty szpargoły. Czy ty choć wiesz, że sie wydowo nasza cera?
– To my mómy jakąsi cere?

– Dziwiem sie, że nikierzy tak strasznie narzykajóm na teściowe. Jo żyjym ze swojóm w największej zgodzie.
– A miyszko u pana?
– Ni, w Australiji.

Nauczycielka, kiero uczy polskiego, pyto Karolka:
– Jeżeś rod, że bydóm feryje?
– Ja, proszym pani, ale nie aż tak, żeby o tym pisać zadani.

Podczas poboru jedyn synek mówi, że by chcioł służyć w marynarce.
– A umiesz aspón pływać? – pyto go oficyr.
– Jako, czy już ni macie okrętów? – odpowiedziół pytaniem na pytani poborowy.

– Snoci rozpowiadosz na prawo i lewo żech je głupio!
– A skąd żech móg wiedzieć, że to tajemnica?!

Kierowca TIR-a przejechał na ceście kure. Stanył, uwidziół jakąsi babe.
– Czy to wasza kura? – spytoł.
– Ni, my takich płaskich ni mómy.

Na budowie stawiajóm ściane. Mu-lorz z jednej stróny pyto kolege z drugij stróny.
– Widzisz mie?
– Ni.
– To znaczy, że sie nóm ta ściana udała.

Dwóch Żydów płynie tratwóm po morzu. Sóm strasznie zmęczyni i głodni, jedyn zaczyno rzykać:
– Boże, wyratuj nas! Obiecujym, że...
– Nic nie obiecuj – przerywo mu drugi. – Chyba widzym jakisi okręt!

– Czy to prowda, pani dochtorze – pyto Kasia – że baby żyjóm, dłuży niż chlópki?
– Prowda.
– A kiere nejdłóży?
– Wdowy.

Do pogotowia zwóni baba:
– Przyjyździecie zaroz, bo synek po-łknył jegle!
Po pół godzinie zaś zwóni:
– Już nie trzeba przyjyźdzać, znalazłach drugóm!

– Syneckku, czymu myjesz nogi obu-te w skarpetkach?
– Boch sie boł, że jak ich bydym ściepowoł, to se mi mogóm połómac.

– Staro baba pyto koleżanki:
– Dokuczo ci wątroba?
– Ni, nigdy – odpowiada ta drugo.
– To wielko szkoda.
– Jak to?!

Tak było, tak jest

Na fotografii z końca lat 50. XX w. z archiwum Władysława Owczarzego widok na rynek we Fryszacie z wieży kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Na współczesnym zdjęciu Marka Santariusza ten sam fragment miasta.

JERZY ENGEL, BYŁY TRENER KADRY, OBECNIE PREZES POLONII WARSZAWA, DLA »GL«:

Jestem dumny z młodej generacji

Tylko jemu i Pawłowi Janasowi udało się w XXI wieku awansować z polską reprezentacją piłkarską do mistrzostw świata. Jerzy Engel z drużyną narodową awansował do mundialu 2002 w Korei i Japonii i do dziś mile wspomina tamte chwile. – Awansowaliśmy do mundialu z pierwszego miejsca w grupie, wyprzedzając Ukrainę i Norwegię. Nasz futbol był wówczas bardzo efektywny, chociażby zasługą Emmanuela Olisadebe. Szkoda tylko, że dyspozycji z eliminacji nie udało się utrzymać w finałowym turnieju – powiedział w rozmowie z „Głosem Ludu” Jerzy Engel, obecny prezes Polonii Warszawa. – Obecna generacja piłkarzy grająca w kadrze pod wodzą Adama Nawalki też jest głodna sukcesu. Liczę na owocne przyszłoroczne mistrzostwa Europy. Ten rok był dla polskiego futbolu bardzo udany – podkreślił.

W najbliższy wtorek Polacy w towarzyskim meczu we Wrocławiu zmierzą się z reprezentacją RC. Będzie to drugi z sześciu zaplanowanych sprawdzianów formy, której szczyt ma przypaść na czerwiec i lipiec przyszłego roku podczas mistrzostw Europy we Francji. Wczoraj, po zamknięciu numeru, Polacy zagraли na Stadionie Narodowym w Warszawie z Islandią, Czesi z kolei w Ostrawie-Witkowicach podejmowali Serbię.

Oczekiwania związane z reprezentacją piłkarską już dawno nie były tak duże, jak obecnie, na kilka miesięcy przed startem mistrzostw Europy we Francji. Czy panu również udzieliła się euforia spotęgowana udanymi eliminacjami, w których Polakom udało się m.in. pokonać mistrzów świata, Niemców?

Jak najbardziej. W tych eliminacjach wszystko wypaliło. Trener, który miał konkretną wizję i poparcie władz Polskiego Związku Piłki Nożnej, piłkarze, którzy w swoich klubach należeli do pierwszoplanowych postaci, a także kibice, bo do końca wierzyli i trzymali kciuki za piłkarzy.

Selekcjoner reprezentacji, Adam Nawalka, w dużej mierze stawia na młodych zawodników. Zresztą taki model obrata większość reprezentacji europejskich. Kto z tych młodych graczy może zabłysnąć we Francji?

W pierwszym rzędzie chciałbym podkreślić, że Adam Nawalka nie ma innego wyjścia, jak stawiać na młodych graczy. To przyszłość naszej piłki. Procentuje obecnie model, którym zaczęto się kierować w 2007 roku. W klubach powstały konkretne szkoły piłkarskie, w całym kraju przeprowadzano selekcję młodych, utalentowanych zawodników. Z tego, co się orientuję, podobnie jest też w Czechach. Mamy mocną grupę dwudziestolatków, w tym piłkarzy, którzy są gwiazdami w swoich zespołach i to nie byle jakich. Robert Lewandowski jest gwiazdą Bayernu Monachium, Kamil Glik włoskiego Torino FC, Grzegorz Krychowiak ważną postacią FC Sevilla, Arkadiusz Milik strzela gole dla Ajaksu Amsterdam. Długo mógłbym wymieniać, bo faktycznie jestem dumny z tej generacji. Kiedy kilka lat temu wywróżyłem karierę Milikowi, niektórzy stukali się w czoło. Obecnie to jeden z najlepszych młodych napastników w Europie. W duecie z Robertem Lewandowskim może być objawieniem przyszłorocznych mistrzostw Europy. Czyli to odpowiedź na pańskie pytanie, kto z tych młodych wilków może zabłysnąć na Euro 2016. Jednak ta generacyjna zmiana warty dotyczy również innych piłkarzy. Bardzo podobna mi się chociażby styl gry Karola Linetty z Lecha Poznań. Chłopak ten potrzebuje jeszcze trochę czasu, by zdobył potrzebne doświadczenie, ale zapewniam, że już wkrótce może być jednym z naszych kluczowych środkowych pomocników. Na pewno pomogą mu w tym występy Lecha Poznań w Lidze Europejskiej. Każde doświadczenie na polu międzynarodowym procentuje na przyszłość. Z pełnym szacunkiem do ekstraklasy, ale piłkarskie cwaniactwo i obycie zdobywa się w meczach z takimi rywalami, jak Fiorentina.

Zbigniew Boniek, prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej, w ostatnim wywiadzie z przyrzużeniem oka zaznaczył, iż dziennikarze lubią dokonywać wirtualnej selekcji, ale to trenerzy tworzą historię futbolu. Miał pan swoich ulubionych dziennikarzy, którzy dzwonił przed meczem ze wskazówkami, kogo warto wystawić?

Fot. PZPN

Jerzy Engel

Media są od tego, żeby spekulować. To wasza rola i czujecie się w niej znakomicie. Czytelnicy tego oczekują, tym bardziej we współczesnym świecie, w którym rządzą portale społecznościowe, Twitter i inne aplikacje. Kontakty trenera z dziennikarzami mają polegać na poszanowaniu wzajemnej pracy, a nie kłótniach. Zbigniew Boniek ma oczywiście rację, bo artykuły w prasie to wirtualna rzeczywistość, ale pracę trenera zweryfikują jego własne decyzje, a nie decyzje wycytane z gazet. Adam Nawalka jest pod tym względem trenerem na właściwym miejscu. Zna swoją wartość, posiada własną filozofię, a piłkarze mu zaufali. W okresie mojej pracy z kadrą narodową zaprowadziliśmy „dni otwarte”, czyli popołudnie dla dziennikarzy, podczas którego dyskutowaliśmy wspólnie przy herbatce o aktualnych sprawach związanych z futbolem. Wtedy sporo trenerów chowało się przed mediami, ale my postanowiliśmy podążać inną drogą. Dziennikarze mogli też spotkać się ze wszystkimi piłkarzami w kadrze, sztabem szkoleniowym, nie było żadnych barier informacyjnych. Teraz też ich nie ma, z korzyścią dla polskiego futbolu. Atmosfera w kadrze, z tego, co wiem, jest bardzo dobra. Oby ten stan wytrzymał aż do Euro 2016.

Jest pan prezesem Polonii Warszawa, najstarszego obecnie klubu w stolicy. Rozumiem, że rozgrywki w grupie łódzko-mazowieckiej III ligi to za mało dla dawnego mistrza Polski...

Zgadza się, celujemy wyżej, ale tego planu nie uda się zrealizować z dnia na dzień. Chlubna tradycja Polonii zobowiązuje i obiecuję, że zrobimy wszystko, żeby do pięciu lat wrócić do ekstraklasy. Z elitarniej grupy Polonia została usunięta w poniekąd dziwnych okolicznościach, o których nie będę tu wspominał. Zostałem poproszony przez warszawskich entuzjastów, żeby pomóc w odrodzeniu Czarnych Koszul. Podjąłem się tej misji, o której sporo osób twierdziło, że to Mission Impossible. Nie jestem jednak Tomem Cruisem, w Polonii strzelamy trochę innymi pociskami. Sytuacja w tabeli III ligi wygląda nieźle, zajmujemy przed weekendem czwarte miejsce w tabeli ze stratą trzech punktów do wicelidera, Lechii Tomaszów Mazowiecki. Podstawą do tego, by Polonia nabrała

rumieńców i do pięciu lat wrócić do ekstraklasy, jest jednak nowoczesny stadion. Jesteśmy w zaawansowanych rozmowach z władzami samorządowymi i wszystko wskazuje na to, że marzenia dotyczące nowego stadionu zostaną spełnione. Współczesny kibic oczekuje od swojego klubu konkretnego komfortu. Chce wpaść na mecz swojej drużyny z całą rodziną i nie martwić się o to, czy stojąc w kolejce po parówkę zdąży na drugą połowę. My chcemy w Polonii zaoferować fanom warunki na najwyższym poziomie.

Podobnie, jak chociażby Athletic Bilbao w lidze hiszpańskiej, obecna Polonia Warszawa również stawia na piłkarzy blisko związanych z regionem. Czy będzie tak nadal, nawet w przypadku awansu do wyższych klas rozgrywek?

Mam nadzieję, że tak. To nasza dewiza, nasza wizja, która zresztą z powodzeniem funkcjonuje w klubie, o którym pan wspominał. Athletic Bilbao trzyma się tej zasady od blisko stu lat. Budujemy Polonię na chłopakach z Warszawy i Mazowsza. Jeden wychowanek klubu generuje dziesięć kibiców. To sprawdzone i logiczne liczby. Na nasze mecze przychodzą całe rodziny, by zobaczyć swojego piłkarza w meczu. Jesteśmy rodzinnym klubem i tak pozostanie.

W najbliższy wtorek we Wrocławiu spotkają się towarzysko reprezentacje RC i Polski. Przypuszczam, że nie zabraknie pana na stadionie...

Prawdopodobnie będę chyba w studio telewizyjnym. Ten mecz to świetna okazja, żeby zobaczyć na żywo czeską drużynę, która też wywalczyła awans do mistrzostw Europy. Czesi świetnie czuli się we Wrocławiu już podczas ostatnich mistrzostw Europy, kiedy to byli pod wrażeniem nie tylko stadionu i zaplecza, ale również pięknego miasta. Ekipa trenera Pavla Vrby nie przyjeżdża oczywiście do nas na wycieczkę. Czesi na pewno sprawdzą przed Euro 2016 nowych piłkarzy. Osobiście jestem ciekaw, jak zaprezentuje się w meczu Kamil Vacek, gwiazdor lidera ekstraklasy, Piasta Gliwice. Oczywiście, o ile trener Pavel Vrba zdecyduje się wystawić go w meczu.

Rozmawiał: JANUSZ BITTMAR

W SKRÓCIE

ROSJA UGINA SIĘ POD FAŁĄ ZARZUTÓW. Nie milkną echa rosyjskiej afery dopingowej. Jak informuje PAP, wczoraj rosyjski minister sportu Witalij Mutko zadeklarował, że jego kraj może zreformować obecną organizację antydopingową lub stworzyć nową. Pionierski raport Międzynarodowej Agencji Antydopingowej (WADA) zarzucił Rosjanom zorganizowany proceder dopingowy. Wczoraj po zamknięciu numeru w obradach IAAF miała zostać podjęta decyzja w sprawie ewentualnego wykluczenia rosyjskich zawodników z przyszłorocznych igrzysk olimpijskich w Rio de Janeiro.

WŁODARZE ROMY ZADOWOLENI Z POSTAWY SZCZĘSNEGO. Działacze sportowi AS Roma wyrazili zadowolenie z postawy polskiego bramkarza Wojciecha Szczęsnego w ostatnich meczach Serii A. Włosi chcą zatrzymać Polaka na dłużej, ale wszystko rozstrzygnie się dopiero pod koniec sezonu, kiedy to Szczęsnemu wygaśnie okres wypożyczenia z Arsenalu Londyn. – Chcielibyśmy zatrzymać Wojciecha Szczęsnego, ale wiemy, jakim klubem jest Arsenal i zdajemy sobie sprawę, że będzie to bardzo trudne – powiedział Walter Sabatini, dyrektor sportowy AS Roma. Szczęsny po zakończeniu sezonu ma wrócić do Arsenalu, by walczyć o miejsce w podstawowym składzie z Petrem Čechem.

LEWANDOWSKI: PRZYJDZIE CZAS, WTEDY SIĘ ZASTANOWIĘ. Robert Lewandowski ustosunkował się do kolejnych wieści na temat jego ewentualnych przeniósł do Bayernu Monachium do Realu Madryt. Napastnik reprezentacji Polski i Bayernu Monachium stwierdził, iż nie ma sensu tego na razie komentować. – Nie śledzę tego, bo się lepiej z tym czuję i jestem skupiony na innych rzeczach – zaznaczył „Lewy”. – Przyjdzie czas, wtedy się zastanowię. Na razie jestem szczęśliwy tam, gdzie jestem. Mam trochę rzeczy w tym sezonie do wykonania i to jest dla mnie najważniejsze, a nie to, co może się stać w przyszłości – stwierdził napastnik Bayernu Monachium.

WYGRANA HAWIERZOWSKICH RUGBISTÓW. Rugbiści Hawierzowa pokonali u siebie 49:13 zespół Ołomuńca, nawiązując do udanego meczu z Mariańskimi Górami. Dwa zwycięstwa z rzędu pozwoliły podopiecznym Radomira Klody awansować na piąte miejsce w tabeli I ligi. Najwięcej punktów zdobyli dla Hawierzowa Tomčík (19) i Macháček (15). (jb)

NASZA OFERTA

HOKEJ NA LODZIE – TIP-SPORT EKSTRALIGA: Trzyniec – Liberec (jutro, 17.20). **I LIGA:** Hawierzów – Slavia Praga (dziś, 17.00). **II LIGA:** Frydek-Místek – Poruba, Koprzywnica – Karwina (dziś, 17.00).

PIĘKA NOŻNA – DYWIZJA: Beneszów Dolny – Hawierzów (dziś, 13.30), Frydlant – Piotrowice (jutro, 13.30). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Wędrzynia – Slavia Orłowa (dziś, 13.30), Bogumin – Markwartowice, Koberzyce – Dzieńmorowice, Krawarze – Czeski Cieszyń (jutro, 13.30).

PIĘKA RĘCZNA – EKSTRALIGA: Koprzywnica – Karwina (jutro, 17.00). (jb)